

THEATER | NEDERLANDSE PREMIÈRE | SANTIAGO, CHILI

TEATRO BONOBO

Tú Amarás

ANDREINA OLIVERI EN PABLO MANZI OVER *TÚ AMARÁS*

‘Wij hebben veel negatieve vrijheid om over “de ander” te spreken’

Noorderzon heeft de laatste jaren veelvuldig bezoek gehad van theatermakers uit Latijns-Amerika. Mariano Pensotti is een gerenommeerde theatermaker die de afgelopen jaren met *Cineastas* en *Burning Bright in the Forest of the Night* indruk maakte tijdens het festival en dit jaar te zien is met *Diamante*. Uit Chili kwamen Pablo Larrains *Acceso* en Cristian Plana's *No despiertes a los niños*.

Wat opvalt is dat de voorstellingen uit Chili vaak heftige reacties opleveren en zich kenmerken door een rauwheid en gewelddadigheid, niet in letterlijke zin maar in de manier waarop de maatschappij en de mens worden voorgesteld. In het gesprek met regisseursduo Andreina Oliveri en Pablo Manzi (tevens schrijver) van het gezelschap kwam dit ook aan de orde, maar eerst maar eens duidelijkheid over die naam. Waarom vernoemden ze hun gezelschap naar een apensoort?

Andreina: “De Bonobo is een chimpansee-soort die erg boeiende kenmerken heeft: ze organiseren zich op matriarchale wijze en zonder hiërarchie, dat wil zeggen allen zijn gelijk. Sex is een belangrijke activiteit voor ze, vaak lossen ze conflicten op door seksuele relaties. Het is een soort utopische samenleving. Daarom hebben we deze naam gekozen, maar het is ook weer niet zo’n héél erg weloverwogen keuze hoor! Het was vooral omdat de manier waarop ze zich organiseren ons erg interesseerde.”

GRAND THEATRE | 75 MIN

do 30 aug t/m za 1 sept | 21:00 uur (vr 31 aug met nagesprek)

entree | 15

taal | Spaans met Nederlandse ondertiteling

N
D
E
R
N

‘De plot is enkel een subtekst voor waar we het echt over willen hebben’

Dat gelijkheid een belangrijk thema voor hen is, blijkt ook uit hoe ze zich presenteren. Bonobo bestaat uit tien personen: vijf acteurs, twee vormgevers, een producent en twee regisseurs. Ze leerden elkaar op de theaterschool kennen, zo vertelt Oliveri: “Drie leden van het gezelschap waren klasgenoten op school. Zo leerde ik Pablo kennen en we werden goede vrienden. We kwamen erachter dat we veel vergelijkbare interesses hadden en dat we deze groep wilden oprichten. Uiteindelijk zijn we met zijn tienen overgebleven. *Tú Amarás* is onze derde productie.”

Tú Amarás betekent “jij zult liefhebben” en kent een eigenaardige plot, vertelt Manzi: “De voorstelling gaat over een groep Chileense medici die aanwezig zijn op een internationale

conferentie over vooroordelen ten opzichte van patiënten. Het uitzonderlijke is dat hun patiënten enkele aliens zijn die kortgeleden zijn toegelaten op aarde. De artsen zijn zeer ongerust omdat de aliens slachtoffer zijn geworden van enkele incidenten van discriminatie. Om die reden proberen de artsen te achterhalen hoe vooroordelen ontstaan en op welke wijze ze uitgeroeid kunnen worden.”

De plot lijkt een excuus om het over zeer werkelijke thema’s te hebben middels een licht absurde situatie. Oliveri verduidelijkt: “Het is belangrijk om te begrijpen dat we het geenszins willen hebben over de wereld van artsen en de geneeskunde, het is enkel een subtekst om het te kunnen hebben over waar we het daadwerkelijk over willen hebben.” Pablo vult aan: “Vooroordelen dus.”

‘Wij hebben een taal die in essentie discriminerend is’

De voorstelling ging afgelopen april in première en de presentatie op Noorderzon zal de eerste keer zijn dat er een Europees publiek in de zaal zit. Met hun vorige voorstelling *Donde viven los barbaros* (Waar de barbaren leven) gingen ze de wereld rond en dit leverde hen interessante inzichten op. Manzi: “Volgens mij zit er een verschil in de mate waarin het publiek in verschillende landen reageert op de vormen van geweld in ons werk. De taal en de woorden die we in Chili gebruiken zijn over het algemeen erg gewelddadig en discriminerend. We hebben een taal die in zijn essentie discriminerend is en er is een sterke traditie om deze taal te bezigen. Misschien behoren bepaalde woorden in andere maatschappijen tot de taboesfeer en is er dus een andere reactie op de taal in ons werk.”

Andrea: “In Chili bezocht een Duitse vrouw *Tú Amarás* en ze vertelde ons dat ze de taal die we gebruikten erg heftig vond en ze dacht dat het heel erg heftig zou zijn om de voorstelling in Duitsland te presenteren. Ik denk dat we in Chili veel negatieve vrijheid, ofwel gewelddadigheid, hebben om over ‘de ander’ te spreken. Ten aanzien van iemand van een andere cultuur, iemand die je niet kent of iemand die homoseksueel is bijvoorbeeld. Er is de problematische vrijheid om alles te kunnen zeggen.”

Welke vrijheden geven we onszelf als het gaat over het spreken over ‘de ander’? Teatro Bonobo onderzoekt in *Tú Amarás* het geweld dat taal kan toebrengen. In het voorbijgaan wijst de groep erop dat wij Europeanen taal wellicht meer tot de taboesfeer laten behoren. Daarmee plaatst Teatro Bonobo zich in een traditie van Chileense theatermakers die het theater gebruiken om maatschappelijke problemen op schurende wijze met hun publiek te delen.